

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cantvs I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

PRIMI CANTVS ELVCIDATIO.

Entiens se iam anima totam in vnione diuina flamman-
tem, & per amorem in Deum transformatam, flumina in-
super aquæ viuæ (quæ Christus Dominus noster ex huius-
modi animabus manatura prædixit) ex ventre suo effluere ^{Ioan. 7. 38}
animaduertens: arbitrat quod quoniam tanta vi in
Deum est transformata, tamque excelsè à seipsa &

creaturis vniuersis auersa, immensisque adeò virtutum ac donorum opi-
bus ditata, existimet, inquam tantopere se æternæ beatitudini vicinam,
vt tenuissima duntaxat leuissimaque ab ea tela separetur. Considerans
autem quod quotiescunque delicatissima illa, quæ in ipsa ardet amoris
flamma, eam impetit, semper illam dulcissimis gloriæ prælibationibus
veluti gloriosam efficiat, ita vt semper dum ab ea impetitur, absorbe-
turque; vitam sibi ab ea sempiternam conferri, vitæque mortalis telam
abrupti, arbitretur: immenso cum desiderio flammam, Spiritum videli-
cet sanctum compellat dicens, vt in dulci illo congressu abruptam iam
mortalem vitam, & vt id, quod videtur se iam illi conferre velle,

omnimodam videlicet & perfectam glorificationem,
tandem ei serio largiatur. Vnde & ait:

O flamma amoris viuæ.

☉(o)☉

VER-

3.
nizis
ruce

vera
stica
VI
124

VERSUS I.

O Flamma Amoris viva.

T sensum & estimationem, cum qua in istis quatuor Cantibus loquitur anima, graphicè exprimat, in omnibus illis dictionibus O & Quam, vitur, quibus affectu plenam exaggerationem significat, quæ quotiescunque proferuntur, multò amplius de interioribus innuunt rebus, quam verbis explicetur. Porro interiectio. O ad desiderium ingens exprimendum, & ad instantes, cum persuasione preces significandas, deseruit: & ad verumque hunc finem, in isto Cantu interiectionem istam vsurpat anima: in ipso namque, immensum desiderium suum aperit, & exaggerat, cupiens amori persuadere, vt eam præsentis vitæ vinculis absoluat. Hæc amoris flamma est sponsi ipsius spiritus, hoc est, Spiritus SS. quem iam sentit in se anima, non modo velut ignem, qui eam absumpsit, in dulcemque transformauit amorem; sed etiam veluti ignem, qui in ea ardens, flammam emittit: flamma autem illa, rore gloriæ inpergit animam, æternæque vitæ temperamento refrigerat. Atque hæc est Spiritus sancti, in anima, in suum transformata amorem, operatio; actus nempe interiores producere, qui sunt ardere & flammescere, qui actus inflammationes sunt amoris, cui vnita voluntas in gradu excelssimo amat, vnum per amorem cum illa flamma effecta. Vnde actus isti amoris, immensi sunt valoris, plusque eorum vno promeretur anima, quam alijs multis, quos sine transformatione ista e-

*Actus isti
amoris
in mensi
sunt valo-
res.*

licuerat. Et discrimen, quod inter actum, & habitum intercedit, etiam inter amoris transformationem, & amoris flammam reperitur, & idem quod inter inflammatum lignum, & eius flammam: flamma enim effectus est ignis, ibi manentis. Vnde ordinarium habitum animæ, quæ in statu transformationis amoris versatur, similem possumus asserere ligno igne semper penetrato & accenso: actus porro ipsius flamma sunt, ex amoris igne erumpentes, quæ flamma tanto impetuosius dissiulat, quanto fuerit ardentior vnionis ignis, & quanto potenter capta & absorpta fuerit voluntas in Spiritu sancti Flammâ, Angeli illius instar, qui ex Manue sacrificio in flamma ad Deum conscendit. Vnde in hoc actu statum nequit anima istos producere actus, nisi à Spiritu sancto peculiarissimè moueatur; quamobrem etiam cuncti ipsius actus, in quantum hoc singulari modo à Deo excitantur, sunt diuini. Vnde etiam, quotiescunque flammescit ista flamma, faciendo illam cum suavitate ac temperamento diuino amare, vitam sibi sempiternam, quæ eam ad diuinam eleuat operationem, conferri arbitrat. Atque hic est stylus seu modus loquendi quo cum animabus repurgatis, ac mundis vitur Deus, verbis nimirum eas ardentissimis alloquendo, quemadmodum Dauid dixit: *igniti in eloquium tuum vehementer.* Propheta quoque Hieremias: *Nunquid non verba mea sunt quasi ignis?* Quæ (sicut ipse Dominus per S. Ioannem ait) *Spiritus & vita sunt*: quorum verborum vim & efficaciam illæ percipiunt animæ, quæ aures habent ad ea audienda: hoc est, animæ puræ, & amore capræ. Nam illæ quæ minimè sanum palatū habent, sed saporibus alijs inhiant, nequaquã spiritum, vitamque verborum istorum degustare queunt. Et propterea, quo sublimiores filias

VERSVS II.

Qua suauiter feris.

ID est : amore tuo suauiter me tangis. *Quid sit suauiter ferire.*
 Quando enim hæc vitæ diuinæ flamma cum vitæ diuinæ teneritudine ferit animam, tam intimè præcordialiterque illam fauciat, & emollit, vt eam amore liquefaciat, vt in ipsa impleatur illud, quod de Sponsa in Canticis legimus, quod mirum tantopere fuerit emollita, vt liquefieret, vnde & dicit: *Anima mea liquefacta est, vt loquutus est dilectus.* Hunc liquidem effectum allocutio diuina in anima producit.

At qua ratione dici potest, fauciari animam, cum in ea nihil super sit fauciandum, eo quod iam tota sit amoris igne consumpta & cauteriata? Est profectò res admiratione digna; sicut enim ignis nunquam otia- tur, sed in perpetuo est motu, semper hinc & inde flammæ ei aculans; sic & amor, cuius munus est, vulnere amore in succedere, delictisque delinire, cum in huiusmodi anima in viuâ iam flammâ commoretur; sua spicula veluti tenerrimas delicati amoris inflammationes illi intorquet, suauiter, festiueque, veluti in suarum nuptiarum palatio, artes, inuentionesque amoris (tanquã Assuerus cum sua formosa Esther) exercens, opesque; ibi suas, ac magnificentie suæ gloriam ostentans, vt in ista anima impleatur illud, quod ipsemet in Prouerbis dixit: *Et delectabar per singulos dies; ludens in orbè terrarum, & delicia mea esse cum filiis hominum: hoc est, eas ipsi impertiendo.* Quamobrem vulnera ista, quæ sunt sapientie diuinæ lusus, delicatissimorum sunt tactuum inflammationes, quæ per-

Nn mo-

filii Dei proferebat sermones, eo minus nonnullis, ob audientium impuritatem sapiebant: quemadmodum euenit, cum dulcissimam illam & amore plenam de Sacrosancta Eucharistia doctrinam proposuit, multi enim audientium abierunt retro: *Multi discipulorum eius abierunt retro.* Nec quia huiusmodi hominibus diuinæ istæ allocutiones, quas in intimis profert Deus, minimè sapiunt, ab alijs etiam eas non degustari arbitrari debet, sicuti eas S. Petrus degustauit, quando Christo Domino dixit: *Domine ad quem ibimus? verba vitæ æternæ habes.* Samaritana quoque Dei verborum dulcedine capta, aquæ & hydræ oblita est. Cum ergo hæc anima tantopere Deo vicina sit, vt in flammâ amoris, in quo communicatur ei PATER, FILIVS, & SPIRITVS SANCTVS, sit transformata; quid obsecro fidem superans dicimus, cum eam in ista Spir. S. inflammatione, tantillum æternæ vitæ degustare (quanquam non perfectè, non enim hoc vitæ præsentis status patitur) asserimus. Preterea hanc flammam appellant viuâ, non quod non semper sit viuâ, sed quia eiusmodi in ea producit effectum, qui facit eam in Deo spiritualiter viuere, Deique vitam experiri: ad eum modum de quo loquutus est Dauid: *Cor meum, & caro mea exultauerunt in Deum viuum.* Non quia necesse sit dicere viuum: semper quippe viuunt Deus: sed ad significandum à sensu ac spiritu viuio modo, degustari DEVM: & hoc est exultare in Deo viuio. Quamobrem in hac flamma ad eum viuidè percipit anima Deum, cum tantaque eum degustat suauitate ac sapore, vt dicat;
*O flamma amoris
 viuâ.*

3. *miris
rube*

*vera
stica
VT
124*

*Mirabiles
lusus festi-
ui quos in
anima
transfor-
mata exer-
cet amor.
Esther 2. 9
Prou. 8. 30
31.*

*Quid sint
hæc vul-
nera ani-
ma.*

momenta singula ex parte ignis amoris, qui nequaquam oriatur, tangunt animam, quos quidem tactus fieri ferireque asserit, animæ suæ profundissimum centrum.

V E R S V S III.

Anima mea profundissimum centrum.

Quandoquidem hæc Spir. S. festiuitas in animæ substantia, quo nec daemon, nec mundus, nec sensus peruenire possunt; celebratur: idcirco etiam festiuitas hæc securior est, substantialior ac delectabilior, quo videlicet intimior. Quo enim est intimior, eo purior, & quo purior, eo affluentius, frequentius, vniuersaliusque sese communicat illi Deus, vnde etiam maioribus delicijs spiritus, animaque perfruuntur: Deus siquidem est ille, qui vniuersa absque vllâ animæ cooperatione, in sensu quæ iam explicaturi sumus, operatur. Et quoniam anima naturaliter, industriaque suâ, nihil absque corporei sensus interuentu & ope, valet operari; à quo tamen in præsentî casu liberrima est, & remotissima: hinc est, vt vniuersa ipsius occupatio nihil aliud sit, quam à Deo duntaxat recipere, qui solus in fundo, seu centro animæ, absque sensuum adiumento eam mouere, in eaque operari potest, quare vniuersi huiusmodi animæ motus diuini sunt: & quamuis à Deo pronentiant, etiam ipsius animæ sunt; efficit siquidem eos Deus in illâ cum illa ascensum voluntatemque suam præbente.

Et quoniam dum asserit se in profundissimo animæ suæ centro feriri; alia non adeo profunda centra se habere fig-

nificat, qua id ratione fiat animaduertendum est. Primo loco itaque sciendum est, animam in quantum spiritus est, nihil sublimis, nihil infimi, nihil magis minusque profundi in sua essentia habere, quemadmodum quantitativa corpora habent: cum enim ea ex nullis partibus constet, neque aliquid discriminis inter ipsam intus & foris intercedat, quandoquidem tota vnius rationis est, nequaquam habet centrum magis aut minus profundum, neque in vna parte maiore splendore irradiari potest, quam in alia; sicut accidit in Physicis corporibus: sed tota vniiformiter illustratur. Verum ista centri profunditatisque materialis, & quantitativæ acceptione prætermittenda: illud profundissimum animæ centrum appellamus; quod est vltima meta, ad quam ipsius essentia, virtus, & operationis motusque vis, peruenire possunt, nec inde ulterius progredi: sicut ignis, vel lapis, qui virtute, motuque naturali ad suæ spheræ centrum attingendum pollet, nec inde ulterius progredi valet, aut in illo non sistere, nisi forte ab aliquo contrario obstaculo arceantur. His præsuppositis, dicere possumus; lapidem cum intra terram est, esse veluti in suo centro versatur enim intra actiuitatis, motusque sui spheram, quæ est terræ elementum: non tamen in profundissima terræ parte est, in ipsius videlicet medullis; superest enim adhuc illi virtus & vis, illuc usque descendendi, & si obstaculum amoueatur perueniendi, quando verò illuc peruenerit, nec amplius ex se virtutis ad sese mouendum habuerit, dicemus illum in profundissimo versari centro.

Animæ centrum Deus est, ad quem postquam ipsa, secundum essentiam suam, vniuersamque vim operationis suæ per-

peruenit, ad vltimum, profundissimum-
que animæ centrum peruenisse dicitur;
quod cunctis, cum ex totis viribus suis,
eum dilexerit ac intellexerit, eoque fuerit
perfructus; quando autem eousque non
peruenit, licet in Deo, qui eius cætrum est,
per gratiam & ipsius communicationem
sit; si motu adhuc viribusque ad vltius
progrediendum prædita sit, nec adhuc
contenta; licet in centro versetur, non ta-
men in profundissimo; quandoquidem
ad vltiora se extendere valet. Amor ani-
mæ copulat Deo, & quo plures amoris
obtinuerit gradus, eo in Deum profundius
intrat, magisque cum eo concentratur.
Quare secundum istam qua vtimur, lo-
quendi normam, asserere, possumus, se-
cundum numerum graduū amoris, qui
bus anima in Deum fertur, plura quo-
que esse animæ in Deo centra, quæ sunt
illæ multæ mansiones, quas Dominus in
domo Patris sui esse dixerat. Atque
ita si vnico amoris gradu fuerit prædita,
iam in Deo, qui ipse centrum est, versa-
tur: vnus quippe amoris gradus, ad ma-
nendum in Deo per gratiam, satis est;
quod si duos obtinuerit amoris gradus,
in intimiori centro sese Deo concentra-
uit, si ad tres peruenit gradus, in ter-
tio quoque gradu Deo concentrabitur;
si autem profundissimum assecuta fuerit
amoris gradum, amor quoque diuinus
in illud eam feriet, quod hoc loco pro-
fundissimum animæ centrum nuncupa-
mus: à quo etiam amore in quodam ele-
uatissimo gradu secundum essentiam, po-
tentiam, vimque suam transformabitur,
irradiabiturque, donec simillima Deo e-
uadat. Sicut crystallum limpidum & mū-
dum, quo plures lucis recipit gradus, eò
magis lux illi concentratur, splendidiusq;
re dditur, donec eousque pertueniat, ad-
eoque copiosè lux in eo radicitur, vt

totum, lux ipsa videatur, nec à luce dif-
cerni possit, quandoquidem iam quan-
tum capax est, totum sit illustratum ab ea,
quod nihil aliud est, quam illi simile vi-
deri. Atque ita cum dicit anima flam-
mam profundissimum ferre centrum,
perinde est ac si diceret, quod dum sub-
stantiam, virtutem, vimque animæ pro-
fundissimè tangit, eam sauciet. Quod id-
eò dicit, vt gloriæ, voluptatisque suæ
affluentiam exprimat: quæ voluptas
eo maior teneriorque est, quo poten-
tius, substantialiusque in Deum fuerit
transformata, eique concentrata. Quæ
res multis gradibus superat id, quod in
vulgari amoris vnione euenire solet, se-
cundum vehementiam intentioris ardo-
ris ignis, qui hoc loco (vt diximus) viam
eiaculatur flammam. Hæc quippe ani-
ma, quæ dulci adeò perfruitur gloria,
& anima quæ communi duntaxat amo-
ris vnione potita est, igni diuino, quem
Isaias in monte Sion militantem Eccle-
siam adumbrantem esse dicit: & Cami-
no Dei qui erat in Hierusalem, quæ vi-
sionem pacis significat: quoddammo-
do similes sunt. In hoc enim, de quo agi-
mus statu, velut in quodam succenso ca-
mino versatur anima, in tanto pacatori,
gloriosiori, teneriorique vnione (vt di-
ximus) quanto ardentior est camini
huius flamma vulgari igne, vnde fen-
tiens anima ab istâ viâ flammâ, viâ sibi
modo vniuersa communicari bona (a-
mor enim iste diuinus omnia secum ad-
ducit) ait:

*O flamma amoru viuæ!
Que sua uiter feris.*

Ac si diceret: O ardentissimi me amor, qui a-
morosis motibus tuis, in maxima animæ
meæ capacitate, ac vi, me gloriosam

N n 2 red-

3.
minis
ruce

vera
stica

124

reddis ; diuinam videlicet mihi intelligentiam , iuxta totam intellectus mei aptitudinem tribuendo, amorem quoque secundum maximam voluntatis meæ amplitudinem mihi impertiendo , hoc est intelligentiã diuinã excellissimè intellectus mei aptitudinem , in quodam intensissimo voluntatis meæ feruore , substantialique iam explicata vnione , sublimando. Quod reuera ita accidit, imò multò amplius quàm verbis exprimi possit ; eo nimirum tempore , quo flamma hæc in anima exurgit. Cum enim anima tota repurgata sit , & mundissima , profundè , subtiliter , sublimissimoque modo eam in se per suam flammam absorbet sapientia : quæ quidem sapientia ob suam puritatem attingit à fine vsque ad finem: Atque in illa absorptione sapientiæ, exercet Spiritus sanctus gloriosas flammæ suæ , sicuti diximus, vibrationes. Quæ flamma , cum adeo suavis sit , confestim subiungit anima : *Quandoquidem iam non es molesta.*

V E R S V S I V.

Quandoquidem iam non es molesta.

Quid est flammam hanc esse molestantem.

ID est : quandoquidem non iam amplius affligis aut coarctas , neque sicut antea, defatigas : flamma siquidem ista, dum anima in purgationis spiritualis statu versaretur ; hoc est, quando contemplationem ingrediebatur ; non erat illi adeò iucunda & suavis, ac nunc est, in isto vnionis statu. Quamobrem sciendum est, Flammam istam antequam diuinus hic amoris ignis per purgationem, puritatemque perfectam, in intima animæ penetra-

lia introducat, illisque vnatur, inuadere animam , prauorum ipsius habituum imperfectiones demoliendo , & in nihilum redigendo.

Hæcque est Spiritus sancti operatio, in qua ad vnionem diuinam , transformationemque in DEVM per amorem illam disponit. Idem quippe amoris ignis, qui in ista amoris gloria postmodum vnatur illi ; ipse est, qui prius eam adoritur purgando ; quemadmodum etiam idemmet ignis, qui ligni interiora penetrat ; est ille , qui prius illum lambebat , feriebatque suã flammã exsiccando , ac à suis frigidis accidentibus illud denudando , donec calore suo præparatum penetraret, ac in se transformeret. In quo exercitio plurimum patitur anima , magisque in spiritu sentit afflictiones, quæ interdum etiam in sensum redundant : cum illi hæc flamma molesta sit & grauis, quemadmodum in Noctis Obscuræ tractatu , & in Ascensus Montis Carmeli Libro fusius docuimus ; & propterea non placet nunc pluribus de hac re agere , satis nunc sit nosse eundem DEVM , qui per vnionem amorisque transformationem vult ingredi Animam , esse illum qui prius eam diuinæ suæ flammæ luce , & calore, ipsam repurgando feriebat, & inuadebat ; vnde eadem flamma , quæ nunc ei suavis est & iucunda , erat antea grauis & molesta.

Proinde idem est , ac si Anima diceret : Siquidem iam non es mihi amplius , sicut prius obscura , & tenebrosa ; sed es diuinum intellectus mei lumen, quo te contemplari possum ; nec amplius imbecillitatem meam deficere facis ; sed es potius voluntatis meæ robur & fortitudo, cuius præsidio tota iam in diuinum amorem conuersa, te amare & frui possum.

possum: neque iam es animæ meæ pondus & pressura: sed potius gloria ipsius, delicia & latitudo; quandoquidem de me affirmari illud potest, quod in Canticis dicitur: *Qua est ista qua ascendit de deserto, delicti affluens, inmixta super dilectum suum?* hinc & inde amorem spargens? *Impone iam si placet finem.*

VERSUS V.

Impone iam si placet finem.

Idest: age iam, consumma mecum perfectè & spirituale matrimonium tui Visione beatifica.

Quamuis enim non inficiet in isto tam sublimi statu, tanto magis resignatam esse animam, quanto fuerit amplius transformata; nullam enim rem nouit se ipsam querendo, petere, (nam in omnibus dilectum suum querit, cum charitas bonum gloriamque dilecti duntaxat præ oculis habeat) quia tamen adhuc in spe uiuit, in qua non potest non aliqua sentiri vacuitas, in tantum (quamuis suauiter & iucundè) ingemiscent, quantum sibi ad perfectam filij Dei adeptionem obtinendam deest. Quare postquam gloria sua fuerit consummata, appetitus quoque ipsius conquiescet, qui quantumuis in hac vita Deo fuerit vnitus, nunquam expletur, donec appareat gloria ista: præsertim cum iam suauitatem ipsius, ac primitias in hoc statu prægustet: quæ huiusmodi sunt, ut nisi Deus naturæ imbecillitatem dextera sua protegeret, tuereturque (quemadmodum cum Mose in petra fecisse legimus, ut absque interitu gloriam suam contemplari posset, ex cuius dextera protectione, delicias potius roburque percipit natura, quam aliquid detrimenti) ad

singulas istas inflammationes interitura videatur, cum inferior hominis pars, tam ingentem, sublimemque ignem nequeat sustinere. Ac propterea appetitus iste non est in hoc statu molestus, iam enim hanc anima vniuersas penas euasit: quin potius cum summa suauitate delectatione, ac resignatione id postulat. Propterea quippe ait: *Si placet.* Nam voluntas & appetitus ipsius, ita Deo, suo modo coniuncti sunt, supremam ut suam gloriam in eo sitam arbitrentur, ut quidquid voluerit Deus, fiat; verum huiusmodi sunt hæc demonstrationes gloriæ, tantusque qui elucescit amor: ut exigui potius amoris argumentum esset, illam amoris perfectionem, consummationemque non postulare. Accedit ad hoc, quod animaduertit ibi anima in illa communicatione delitiosa, sese à Spiritu sancto incitari mirisque modis, ac lauisimis inuitari affectibus, ad immensam gloriam illam, quam ipsi præ oculis ponit, dicens illud, quod spontè in Canticis dixerat: *Surge prope amica mea, columba mea, formosa mea, & veni: iam enim hiems transiit, imber abiit, & recessit: flores apparuerunt in terra nostra: ficus prouulit grossos suos, vinee florentes dederunt odorem suum: Surge amica mea speciosa mea & veni, columba mea in foraminibus petra, in cauerna maceria, ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis; vox enim tua dulcis, & facies tua deuora.* Cuncta hæc sentit sibi dici à Spiritu sancto anima in dulci illa teneraque flamma. Et ideo ipsa hoc loco responderet:

Impone iam, si placet finem.

quibus verbis duas illas postular petitiones, quas Christus Dominus noster per sanctum Matthæum rogari iussit, nimirum. *Adueniat regnum tuum. Fiat voluntas tua; ac si diceret, finias iam istud mihi præbere regnum, quemadmodum tu ipse hoc*

Nn 3 vis.

In hoc statu anima vniuersas penas euasit.

Cant. 2. 10

Matth. 6. 10.

3.
mizis
ruce

vera
stica

VT

124

vis. Quod ut ita fiat. *Abrumpe telam dulcis huius occurfus.*

VERSUS VI.

Abrumpe telam dulcis huius occurfus.

Tres sunt
tela ad
Dei per-
fectè possi-
dendum
necessario
abrum-
pende.

2. Cor. 5. 1.

Dua tela
priores ne-
cessario
abrum-
pende.

ILLud videlicet, quod tanti momenti præpedit negotium; facile siquidem est telis impedimentisque separantibus sublatis ad Deum peruenire. Quæ quidem tela ad Deum perfectè possidendum necessario abrumpendæ ad tres reducuntur. Temporalem nimirum, sub qua vniuersa comprehenduntur creaturæ. Naturalem, sub qua cunctæ operationes propèssionesque purè naturales latent: Et Sensitivam quæ vñionem animæ cum corpore duntaxat comprehendit, quæ est animalis & sensitiva vita, de qua loquitur S. Paulus, *Scimus enim, quoniam si terrestri domus nostra huius habitationis dissoluatur, quod adificationem ex Deo habemus domum non manufactam æternam in cælis.* Duæ telæ priores, necessario abrumpi debuerunt, vt ad istam Dei per vñionem amoris possessione posset perueniri, per quem amorem vniuersa mundi res abnegatæ sunt & repudiatæ, affectus quoque & appetitus mortificati, & denique operationes animæ effectæ diuinæ. Quæ omnia flammæ istius, dum adhuc esset molesta & ingrata, occuribus abrupta sunt. In purgatione siquidem spiritali, duas istas telas omnino abrumpit anima vñiturque dilectio; nec aliud præter tertiam sensibilibus videlicet vitæ telam frangendum, residuum est; atque hanc ob causam, hoc loco ait, *Telam non verò Telas; nulla enim alia superest præter istam,*

quam flamma hæc, minimè eo rigore ac asperitate, qua cæteras aggreditur, sed suaviter ac iucundè. Vnde & huiusmodi animarum per mortem exitus dulcissimus est, & omnibus vitæ præteritæ delictis iucundior: moritur quippe impetibus & suauissimis amoris aggressionibus extincti, Cigni instar; dulcius dum mori vult, modulantis. Nam idcirco dixit Dauid: iustorum mortem esse pretiosam, in ipsa enim amoris animæ flamina in amidi pelagus intant: & sunt ibi hæc flamina adeò lata ac tranquilla, vt iam ipsa mari videantur; cum iam ibi principium & finis prius & posterius ad asserendum iustum qui ad regnum suum capellendum recedit coniungantur: audiuntque laudes finium terræ, gloria videlicet iusti: & sentit se anima in hoc statu gloriosis istis impulsibus seu occuribus imperitiam iam, iam, in prociñctu ingressions in effluentias ad regnum perfectè possidendum. Animadaertit enim se (quantum fides præsentisque vitæ conditio patitur) puram & opulentam, & ad tantum bonum capiendum idoneam. Iam enim in hoc statu, sinit eam Deus propriam intueri pulchritudinem, donaque ac virtutes quibus eam insigniuit, fidencius ipsi committit, cuncta siquidem hæc, in amorem illi laudescq; cõuertuntur, procul iam ablegato fermento, quod massam corumpit. Cumque cernat anima nihil iam desiderati amplius, quam vt tenuis hæc naturalis vitæ tela, qua irretita, capta, præpeditaque est ipsius libertas, abrumparur, cupiens dissolui esseque cum Christo, destructa ista spiritus & carnis (quæ plurimum inter se discrepant) textura seu compage, & squam earum qualibet, fortem capiente; carne videlicet in sus remanente terra, spiritu verò ad Deum, qui dedit illum redeunte; (caro enim morte-

64 talis vt sanctus Ioannes ait, non prodest quidquam, imo potius bonum istud spiritus præpedit) & vehementius dolens, vitam tam vilem & abiectam, aliam tam sublimem retardare; eam abrupti postulat. Quam etiam vitam triplici ex capite Telam appellat. Primò, ob connexionem, quæ inter spiritum carnemque intercedit. Secundo, quia inter Deum & animam separationem constituit. Tertio, quia quemadmodum Tela minimè ita densa opacaque est, quin lux eam penetrare possit; ad eundem modum videtur hæc connexio in statu isto, adedò subtilis esse & delicata tela, (cum tantoperè sit spiritualizata, illustrata & extenuata) vt non possit per eam diuinitas non effulgere. Cum verò alterius vitæ robur percipiat anima, præsentis vitæ imbecillitatem animaduertit, videturque illi subtilissima quædam esse tela, imò araneorum tela, quemadmodum eam appellat David: *Anni nostri sicut aranea meditantur.* & adhuc aliquid multò minùs in oculis animæ ad ratam celsitudinem euectæ, apparet. Cum enim ad diuinum sentiendi modum sublimata sit, sentit & iudicat de rebus, sicut ipse Deus, in cuius conspectu (sicut etiam ait David) *Mille anni, tanquam dies besterna qua præterijt.* Et secundum Isaiam. *Omnes gentes quasi non sint.* Et eodem prorsus modo apparent animæ, cui vniuersa nihil sunt, ipsaque in oculis suis nihil est, Deus duntaxat suus, est illi omnia.

Sed hoc loco perpendendum est, cur abrupti potius telam, quam rescindi, aut certe perfici postulet; cum hæc idem esse videantur? Ob quatuor causas id fieri affirmare, possumus. Primò vt magis propriè loquatur; plus enim occursum abrupte quam scindere aut perfici-

tere, congruit. Secundò quia amor, violentia tactusque fortis ac impetu vigentis amicus est, quod in abruptione magis, quam in præcisione seu consummatione exercetur. Tertio quia quum tanto æstuet amore, momentaneum esse abruptionis telæ actum exoptat, vt citius perficiatur; tantò enim vehementior est & preciosior, quantò velocior fuerit & spirituosior; virtus enim amoris in hoc statu coniunctior est, & potentior, introducitque perfectionem transformatiui amoris instar formæ in materiam, quæ in instanti introducitur, nam eousque nondum actus transformationis informatiue intercesserat, sed dispositiones duntaxat illius, desideria videlicet & affectus successiue iterati, qui, in paucis admodum, ad perfectum Transformationis actum perueniant.

Vnde rectè disposita anima, multo plures intensioresque potest producere actus breui temporis interstitio, quàm ea, quæ minus est disposita, longissimo. Hæc enim vniuersa in id collimat vires, vt spiritum disponat, & interdum etiam solet postmodum remanere ignis non penetrato vsque quaque ligno. At in eam quæ rectè est præparata, per momenta singula illabitur amor, ac ad primum attactum esca arida concipit scintillam. Atque ita amore capta anima, compendium potius abruptionis expetit, quam scindendi perficiendique moram. Quarto, denique telam abrupti postulat, vt mortalis vitæ tela velocius finiatur: ea enim quæ scinduntur & perficiuntur, maiori cum consilio fiunt, cum nimirum res est magis præparata, maiusque temporis spatium & maturitatem requirere videtur: ruptio porò seu fractio nullam maturitatem, aut quippiam simile præstolat. Cuperet siquidem huiusmodi anima

Pauci ad perfectum transformationis actum perueniunt.

minis
ructe

vera
stica

VI

24

naturalem vitæ suæ terminum non expectari. vis siquidem amoris, nec non dispositio, quam in se agnoscit, eam ad vitæ rutionem, per occursum aliquem & supernaturalem amoris impetum exoprandam cum resignatione inclinant. Probè siquidem in hoc statu nouit anima, proprium esse Deo, ante tempus huiusmodi abducere animas, vt illis conferat bona; easque è malorum medio eripiat, breui eas tempore ad consummationem producendo, ac medio amore illo ea illis præbendo, quæ ipsæ temporibus multis acquirere potuissent, quemadmodum Sapiens his

Sap. 4. 10.

verbis ait. *Placuit Deo factus est dilectus, & uiuēs inter peccatores translatus est, raptus est, ne malitia mutaret intellectū eius, aut ne scilicet deciperet animam illius: consummatus in breui, expleuit tempora multa; placuit enim erat Deo anima illius: propter hoc properauit educere illum de medio iniquitatum.* Idcirco maximi momenti negotium est, amoris exercitio plurimum esse additum: vt anima hac in parte perfecta & consummata, non nimium hic vel illic detineatur, quin illum facie ad faciem intueatur.

Cur hæc interior Spiritus sancti aggressio occursum appelleretur.

Sed iam nunc videndum est, cur hæc interior Spiritus sancti aggressio occursum appelleretur. Huius rei ea est ratio; nam licet magno teneatur anima desiderio, præsentem finiendi vitam, quia tamen definitum nondum adest tempus, votis eius minime satisficit: unde vt eam perficiat Deus, & à carne magis subleuet, diuinis eam gloriosisque aggressioibus, veluti quibusdam occurribus inuadit; sunt enim reuera aggressiones istæ occursum quidam, quibus semper peruat penetratque animæ substantiam Deificando, eamque velut diuinā efficiendo, quo facto diuina essentia absorbet animā, eò quod occursum suo uiuo modo per Spiritū sanctum eam penetrauerit, cuius communi-

cationes vehementes sunt & præcipites, cū præsertim sunt inflammate; cuiusmodi est hæc communicatio. In hoc occursum, quoniam anima uiuè degustat Deum, vocat eum dulcem; non quod multi alij attractus & occursum, quibus in hoc statu fruitur, non sint dulces & lapidi: sed ob eminentiam, qua cæteros omnes occursum ista antecellit; eo enim sine occursum isto ratur Deus, vt animam perfectius dissoluat, gloriosamque efficiat. Quare ipsa sumit animum & fidenter ait. *Abrumpo etiam dulcē huius occursum.*

Quam obrem vniuersi Cantus hic sensus est: O Spiritus sancti flamma! quæ tam intimè delicateque animæ meæ peruat substantiam, eique ardoribus tuis cauterium inuris, quando quidem iam ad eam blanda es & amica, vt præterferas desiderium teiplam mihi in vitam æternam consummatam conferendi: si prius vota mea aures tuas non attingebant, quando nimirum cum anxietatibus laboribusque amoris (in quibus sensus spiritusque mei imbecillitas, ob plurimam, quæ tunc afficiebat, amoris debilitatem, impuissimam, exiguamque vim; laborabat) instantius efflagitabam, vt me vitæ mortalis neui exolueres; (desiderio siquidem desiderabat te anima mea, quando impatienter amor, non me sinebat huic vitæ modo, quæ tu me viuere volebas, ad eò conformem esse, nec præteriti impetus amoris satius apud te ad obrinendum erant, cum nondum essent ad eò solidæ substantiæ) iam nunc quando sum amore robotata, vt nō solum non deficiat in te spiritus sensusque meus, sed potius cor meum & caro mea fortificata à te exultet in Deum viuam, idque summa cum partium conformitate & consensu, unde etiam id quod tu me postulare vis, postulo, quod verò renuis, ego quoque renuo, sed nec velle posse videt,

deor, aut leui saltem desiderio ad illud
perendum titillari; Et quadoquidem iam
preces meae potentiores sunt, magisque; ra-
tioni in conspectu tuo conformes; à te enim
promanant, tuque ipse illas requiris; & præ-
tereà quia cum suavitate & gaudio in
Spíritu sancto has meas tibi petitiones

offero, cum iam iudiciū meum à facie tua
egrediarur; hoc est, quando iam preces
magis pendis & audis: abrumpe subtilem
huius vitæ telam, vt te cum ea, quam optat
anima mea plenitudine & satietate, absque
limite & sine ab hinc diligere possim.

CANCION II.

O cauterium suauē,
O regalada llaga,
O mano blanda o roque delicado,
Que a vida eterna sebe,
Y toda deuda paga,
Matando muerte, en vida los trocado.

SENSVS.

O cauterium suauē!
O delicatam plagam!
O manum blandam! O attractum delicatum
Aeternam qui vitam sapit
Et omne debitum excoluit
Occidendo mortem in vitam transmutasti.

EXPOSITIO.

IN præfenti Cantu exponit anima, qua ratione tres sanctissimæ Trinitatis per-
sonæ. PATER, FILIVS, & SPIRITVS SANCTVS sunt illæ, quæ in ea diuinum istud
vniuersis opus efficiunt, vnde Manus & Cauterium & Attractum vna eademque res sub-
stantialiter sunt, sed ista imponuntur illis nomina, eò quod effectui, quem eorum
quodlibet producit proportionaliter conformia sunt. Cauterium SPIRITVS SAN-
CTVS est, Manus ETERNVS PATER, Attractus denique FILIVS. Atque ita magnificat
& exultat hoc loco anima PATREM, FILIVM & SPIRITVM SANCTVM, tria ingen-
tia dona ac bona, quæ in ea operatur celebrando; eo quod iam mortem suam in vitam
transmutatitæam, in se transformando. Primum donum est; Delicata plaga, & istud
Spiritui sancto adscribit, & propterea appellat illam Cauterium. Secundum est æter-
næ vitæ gustus, & donum istud attribuit Filio, ac idcirco vocat illum Tactum delicatum.
Tertium tandem est Donum, quo abundè animæ satisfactum est, & hoc Patri adscri-
bit; & propterea appellat illum Manum blandam. Et quanquam nominet hoc loco tres
Personas diuinas propter effectuum proprietates; cum vnâ tamen solummodo lo-
quitur Essentia dicens: Mortem in vitam transmutasti, vniuersæ enim Personæ diuinæ ope-
ratur in vnum, & vniuersa vni adscribit, & omnia omnibus.

VERSVS I.

O cauterium suauē!

IN Deuteronomij libro ait Moyses Deū
Dominum nostrum ignem esse consu-
mentem: ignem videlicet amoris, qui cum
infinitæ sit virtutis, supra omnem existima-
tionem consumere potest, magnaque cū vio-
lentiâ quidquid attigerit comburendo in
se transformare. Verum tamen vnumquē-
que secundum quod eum repererit aptū,

adurit quosdam plus, quosdam verò mi-
nus, & prætereà tantum quantum ipsi pla-
cet, & qua ratione, & quando ipsi placet,
& cū ipse immensus sit amoris ignis, quā-
do illi placet aliquāto arctius attractu pre-
mere animam; adeo immensus est ardor
ipsius, vt arbitretur anima se super vniuersos
mundi ardores exardescere. Et pro-
pterea Tactum istum Cauterium appellat; eo
quod in ipso ignis intensior sit magisque
radicatus, & concentratus, vnde & vehe-

O o mentio-